

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool Het Trapleerke te LILLE

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 9167
Instelling Gemeentelijke Basisschool Het Trapleerke
Directeur Gie MERTENS
Adres Rechtestraat 69 - 2275 LILLE
Telefoon 014-88.30.20
E-mail info@trapleerke.be
Website http://www.trapleerke.be

Bestuur van de instelling Gemeentebestuur van Lille
Adres Rechtestraat 44 - 2275 LILLE

Scholengemeenschap LOV
Adres Schoolstraat 43 - 2275 GIERLE
CLB Vrij CLB 1 Antwerpen - Middengebied
Adres Mgr. Donchelei 9 - 2290 VORSELAAR

Dagen van het doorlichtingsbezoek 25-02-2013, 26-02-2013, 28-02-2013, 01-03-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 01-03-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 27-03-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Frank Verstraelen
Teamleden Ingrid Van Peel
Deskundige(n) behorend tot de nihil
administratie
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	14
3.1.1.6 Lager onderwijs: leren leren	17
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	18
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Welzijn.....	20
4.2 Curriculum	20
4.2.1 Onderwijsaanbod	20
4.3 Begeleiding	21
4.3.1 Sociale en emotionele begeleiding	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	22
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	24
6.1 Wat doet de school goed?.....	24
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	25
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	26
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	26
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De gemeentelijke basisschool in het centrum van Lille kent een lange traditie als autonome lagere school. Ondanks de inspanningen die de school levert om zich duidelijk en herkenbaar binnen het onderwijsaanbod van de gemeente te profileren, daalde het leerlingenaantal de laatste jaren. Om deze trend te keren en met de bedoeling een volledig onderwijsaanbod te kunnen aanbieden, startte de nieuwe directeur met de steun van het schoolbestuur in 2011 met een kleuterafdeling. Sinds dit schooljaar wil het team door middel van de nieuwe naam 'Het Trapleerke' het stap voor stap leren en evolueren van kinderen benadrukken.

Op basis van het vooronderzoek onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de inspanningsverplichting van de kleuterafdeling voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaatsverplichting voor de leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie en de inspanningsverplichting voor het nastreven van de doelen voor 'leren leren'. Daarnaast controleerde ze ook aspecten van het welzijnsbeleid, de regelgeving, de kwaliteit van het onderwijsaanbod, de sociale en emotionele begeleiding en het algemeen beleid van de school.

Het erkenningsonderzoek in de kleuterafdeling toont aan dat de onderzochte leergebieden nog onvoldoende beantwoorden aan de verwachtingen van de overheid. Op dit ogenblik streeft het kleuterteam de ontwikkelingsdoelen voor de leergebieden wiskundige initiatie en wereldoriëntatie nog in onvoldoende mate na. Het koepelgeen doelenkader vormt nog niet de referentie om het onderwijsaanbod te plannen en te realiseren en leidt nog te wisselend tot een gevarieerd, evenwichtig en voldoende frequent nastreven van alle leerplandoelen van beide leergebieden. De kleuterafdeling is nog zoekende naar de functionaliteit van de schooleigen planningsdocumenten en de mate waarin deze de onderwijspraktijk sturen.

De leerkrachten slagen erin om goede en gevarieerde activiteiten op te zetten. Ze hanteren een kindgerichte begeleidingsstijl met een sterke aandacht voor welbevinden en betrokkenheid. Er is een sterke betrokkenheid van de teamleden op de eigen klasgroep en een duidelijke wil om alle kleuters een kwaliteitsvolle leef- en leeromgeving aan te bieden. Kritisch nadenken over de eigen onderwijspraktijk en een visie ontwikkelen op kwaliteitsvol en actueel kleuteronderwijs kennen nog duidelijk groeikansen.

Het erkenningsonderzoek in de lagere afdeling toont aan dat de school voldoet aan de verwachtingen van de overheid voor het leergebied wiskunde. De school slaagt erin om met de meeste leerlingen de eindtermen voor dit leergebied te bereiken. Een onderwijsleerpakket dat in alle leerjaren richtinggevend is voor de praktijk wordt consequent en nauwgezet gevolgd. Er is een vrij volledig aanbod dat voldoende garanties biedt voor continuïteit en verticale samenhang over de leergroepen heen. De meeste domeinen worden vrij evenwichtig opgenomen. Het aanbod voor wereldoriëntatie is gebaseerd op wat het leerplan en de eindtermen voorschrijven. De functionele aanwending van tijd- en ruimtekaders is een verworvenheid van het team dat interactief onderwijs nastreeft, waarbij diverse werkvormen de leerlingenactiviteit bevorderen. Het vormt echter nog een uitdaging om de volledigheid van het onderwijsaanbod en het evenwicht en de gradatie zoals die zijn uitgewerkt in de leerlijnen te bewaken vanuit de leerplandoelen. De praktijk voor 'leren leren' vertrekt dan weer wel vanuit de kerngedachten van dit leergebiedoverschrijdend thema. De eindtermen als referentiekader zijn duidelijk herkenbaar aanwezig in de dagelijkse praktijk.

De evaluatie van en de rapportering over de vorderingen van de leerlingen en de daaraan gekoppelde leerbegeleiding vertonen verschillen tussen beide leergebieden. Voor het leergebied wiskunde brengt de school de ontwikkelingsevolutie van de leerlingen vrij degelijk in kaart. Een grondige analyse van toetsresultaten waarborgt een doelgerichte eerstelijnszorg, waarbij zowel de klas- als de zorgleerkracht waardevolle inspanningen leveren. Voor het leergebied wereldoriëntatie gaat er nog minder aandacht naar het in kaart brengen van de ontwikkeling van vaardigheden, processen, inzichten en/of attitudes van leerlingen. Dit maakt de beeldvorming onvolledig, wat zich ook weerspiegelt in een beperkte rapportering.

Het onderzoek naar de mate waarin de school haar eigen kwaliteit bewaakt, maakt duidelijk dat er voornamelijk aandacht is voor doelgerichtheid, ondersteuning en ontwikkeling van de processen. Dit blijkt

uit een gedetailleerd onderzoek van het onderwijsaanbod en de sociale en emotionele begeleiding. Een duidelijke visie, ondersteund door transparante procedures en afspraken, genereert een kwaliteitsvolle onderwijspraktijk. Door gerichte initiatieven en duidelijke afspraken nemen de leerkrachten hun verantwoordelijkheid op binnen hun klas en op schoolniveau. De open cultuur, de positieve ingesteldheid en het enthousiasme van dit team zijn belangrijke pijlers om de deskundigheid te verhogen en de praktijk te verrijken. De school groeit in haar zelfevaluerend vermogen. Ze gebruikt evaluatiegegevens voornamelijk om de leerlingen te ondersteunen met een gepaste zorgverlening.

Het onderzoek naar het algemeen beleid toont een schoolleider die op basis van een strategisch meerjarenplan voor alle schoolparticipanten toekomstgericht de bakens probeert uit te zetten, dit zowel op organisatorisch als pedagogisch-didactisch vlak. Hij geeft blijk van een leiderschap waarbij ruimte is voor de participatie van teamleden en heeft grote aandacht voor het welbevinden van iedereen. De aandacht voor visieontwikkeling is duidelijk en verschillende, goed functionerende, ondersteunende structuren bevorderen het proces van intern overleg en besluitvorming. Conform het schoolconcept dragen teamleden een grote verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het pedagogisch project en de toepassing van de verschillende leerplannen. De teamleden engageren zich om hun opdracht gelijkgericht uit te voeren. Het schoolteam slaagt erin om verbeteringen te realiseren dankzij collegiale samenwerking en een groot verantwoordelijkheidsgevoel voor goed onderwijs. Een visie op hedendaags onderwijs en een gelijkgerichte realisering van het schoolproject vormen belangrijke prioriteiten.

De onderwijsinspectie besluit deze doorlichting met een beperkt gunstig advies voor de kleuterafdeling. Onder impuls van een gedreven schoolleider en met ondersteuning van de pedagogische begeleiding dient het team van de kleuterafdeling de goede aspecten van de werking te bewaken, kritisch te staan ten opzichte van verbeterpunten en binnen de voorziene periode de vastgestelde tekorten weg te werken. In de lagere afdeling voldoet het actuele onderwijsaanbod, maar kunnen de leerplandoelen nog sterker richting geven aan het aanbod en de evaluatie voor wereldoriëntatie. De onderwijsinspectie waardeert de inspanningen van het schoolbestuur, het schoolbeleid en het volledige team. Hun inzet en engagement zijn belangrijke pijlers om de toekomstige uitdagingen kwaliteitsvol te realiseren. Het inspectieteam wil het schoolteam dan ook motiveren de huidige praktijk verder uit te bouwen en toekomstige vernieuwingen gezamenlijk en gelijkgericht aan te pakken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

wiskunde
wereldoriëntatie
leren leren

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid
Gezondheid en hygiëne
Milieu

Onderwijs

Curriculum

Onderwijsaanbod

Onderwijs

Begeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie nog in onvoldoende mate na. De planning is te weinig doelgericht. Het aanbod voor de verschillende domeinen is onvoldoende evenwichtig en vertoont weinig verticale samenhang. Planning, uitvoering en evaluatie met doelgerichte observaties zijn niet op elkaar afgestemd. Dit maakt de leerbegeleiding intuïtief, weinig gelijkgericht en biedt een te enge basis om doelgericht te differentiëren.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de decretale ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie nog in onvoldoende mate na. Kleuters ervaringen laten opdoen rond de onderscheiden domeinen is slechts in beperkte mate opgenomen in het onderwijsaanbod. Er zijn nog weinig afspraken over een doelgerichte en graduele opbouw over de leeftijdsgroepen heen. Bewust creëren van horizontale samenhang, voorzien in voldoende kansen tot actief leren en doelgericht observeren maken nog te weinig deel uit van de actuele onderwijspraktijk.

3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming

Van bij de opstart van de kleuterafdeling heeft de school de intentie het koepeligen kader en instrument omtrent de na te streven leerplandoelen als specifiek referentiepunt te hanteren. Op dit ogenblik werd echter nog onvoldoende uitgeklaard of de koepeligen visie op goed kleuteronderwijs duidelijk is voor alle personeelsleden en of deze visie en de uitgangspunten voldoende worden gedragen. Door het nog weinig consequent en doelgericht gebruik van de leerplandoelen worden deze onvoldoende bewust en onevenwichtig nagestreefd. De achterliggende visie van beide leerplannen is op dit ogenblik nog niet duidelijk herkenbaar in de praktijk. Wel reflecteren de teamleden regelmatig en gezamenlijk op het eigen handelen. De stimulerende samenwerking en het frequent overleg over de praktijk genereren een gezonde ontwikkelingsdynamiek. Teamleden staan open voor verandering en zijn bereid de aangereikte inzichten en vernieuwingen ook daadwerkelijk in hun praktijk te integreren.

Indien het evenwicht in en de volledigheid van de planning verhogen, kan de praktijk sterker aansluiten bij de uitgangspunten van het leerplan. Het vormt voor de nog prille kleuterafdeling echter een belangrijk aandachtspunt om op een meer systematische wijze na te gaan of de vooropgestelde doelen voldoende diepgaand worden nagestreefd.

De kleuterleerkrachten organiseren het aanbod in een thematische aanpak waarbij ze aandacht schenken aan verschillende ontwikkelingsaspecten. De manier waarop ze hun onderwijs plannen, leidt nog in wisselende mate tot evenwichtige activiteiten. Voor de oudste kleuters zijn deze nog weinig

afgestemd op de ontwikkelings- en/of de leerplandoelen die pas recent in de planning worden opgenomen. Daardoor kan de school op dit ogenblik onvoldoende aantonen dat er een breed, evenwichtig en harmonieus aanbod is. De thema's sluiten voldoende aan bij de leefwereld van de kleuters met aandacht en zorg voor voldoende variatie in de uitwerking ervan. Een sterkere koppeling van de activiteiten aan de leerplandoelen vormt een belangrijke hefboom om het actuele onderwijsaanbod rijker en meer doelgericht te maken.

Wiskundige initiatie is geïntegreerd in de thematische werking en vertoont samenhang met activiteiten waarin andere doelen worden vooropgesteld. Er is aandacht voor het domein getallen en de kleuterleerkrachten werken aan aspecten als correspondentie, conservatie en tellen. Het meten van de tijd krijgt uitgesproken aandacht door systematisch met de kalenders te werken. Afspraken over doorgaande lijnen en opbouw in moeilijkheidsgraad zorgen ervoor dat de kleuters greep krijgen op verschillende aspecten van tijd. De wijze waarop aan de ontwikkeling van het tijdsbewustzijn wordt gewerkt, heeft evenwel nog groeikansen. Er wordt de kleuters wiskundige taal aangereikt en ze krijgen kansen om nieuwe ervaringen op te doen met lengte, inhoud en gewicht. Begrippen voor 'tijd', 'ruimte', 'hoeveelheden' en 'meten' krijgen op vrij natuurlijke wijze invulling in verschillende contexten. Het stimuleren van de zelfsturing en het denken bij de kleuters en het gebruik van stappenplannen, opdrachtenkaarten en zelfcorrigerend materiaal om het zelfstandig werken te ondersteunen, kennen nog groeikansen.

Uit de analyse van de planningsdocumenten blijken nog weinig functionele afspraken betreffende de inhoudelijke uitwerking en de verticale samenhang van het wereldoriënterend aanbod. De leerkrachten vertrekken vanuit een brainstorm naar mogelijke activiteiten. Het is echter onduidelijk hoe en waar deze zich situeren op de ontwikkelingslijnen, hoe er adequaat gedifferentieerd kan worden zodat het aanbod aansluit op particuliere noden en hoe de ontwikkelingsevolutie geobserveerd kan worden. Er zijn afspraken gemaakt met betrekking tot tijd- en ruimteaspecten, maar deze zijn eerder gericht op een gelijkvormige aanpak dan op de ontwikkelings- en groeilijnen.

Bij de uitwerking van het inhoudelijk aanbod hebben de kleuterleerkrachten aandacht voor waarnemen, exploreren en experimenteren. Ze verrijken de verschillende speelleerhoeken met materialen die aansluiten bij het thema en de kleuters tot actief leren brengen. De afstemming van deze hoekenverrijking op herhaling of aanbod van nieuwe ontwikkelingskansen kan nog vergroten. De gelijkgerichte invulling van de didactische en methodologische uitgangspunten van het leerplan dient nog uitgeklaard.

Overgangsactiviteiten tussen de derde kleuterklas en het eerste leerjaar ondersteunen een vlotte overstap naar de lagere afdeling. Naast het feit dat kinderen op een speelse manier kunnen kennismaken met een andere leeromgeving, geven de betrokken leerkrachten aan dat deze werkwijze een middel is om aan hun eigen professionalisering te werken. Zowel in de praktijk van de derde kleuterklas als in het eerste leerjaar zijn positieve effecten van het initiatief te merken.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd

Bij de oprichting van de kleuterafdeling ging de school van start met één klasgroep kleuters van verschillende leeftijden. Dit schooljaar zijn er twee leeftijdsgemengde groepen. Bij de verdere uitbouw van de kleuterafdeling heeft

Klasmanagement de school vanuit haar visie de intentie het principe van de leeftijdsgemengde groepen te behouden.

Het vormt voor deze beginnende kleuterafdeling nog een uitdaging op een gelijkgerichte wijze vorm te geven aan een rijk en uitdagend klasklimaat en een doordachte hoekeninrichting en –werking uit te bouwen. Een gestructureerd activiteitenrooster en een doelgerichte differentiatie op basis van een materialenaanbod kunnen bijdragen tot een adequaat klasmanagement.

Materieel beheer De leerkrachten geven aan dat er voldoende didactisch materiaal beschikbaar is.
Uitrusting Uit observatie blijkt evenwel dat het materialenbestand om kleuters
Ontwikkelingsmaterialen experimenteer- en exploreerkansen te geven inzake het domein ‘meten’ beperkt
Leermiddelen is. De lokalen tonen voorslagnog een wisselend beeld wat betreft de gestructureerde inrichting, de aankleding van de hoeken in het kader van het lopende thema en de aanwezigheid van uitdagende materialen die zelfstandig spelen uitlokken. Een inventaris van de vereiste ontwikkelingsmaterialen om te werken aan de leerplandoelen én een classificatie van het leer- en spelmateriaal op basis van ontwikkelingslijnen met het oog op gerichte differentiatie kunnen de kwaliteit van het onderwijsaanbod verhogen. Schoolafspraken over het symboolgebruik in het klaslokaal en het hanteren van stappenplannen kunnen de gelijkgerichtheid verhogen.

Materieel beheer Het schoolbestuur levert de nodige inspanningen om het schoolgebouw, de
Infrastructuur lokalen en de speelplaats te renoveren en aan te passen aan de nieuwe kleuterafdeling.

Evaluatie Op dit ogenblik mist het team eenduidige afspraken die de observatie in de
Evaluatiepraktijk kleuterafdeling aansturen. De school is nog zoekende naar een schoolspecifiek en
Evenwichtig / representatief degelijk kindvolgsysteem. Om dit zoekproces te ondersteunen, werd recent de
Kindvolgsysteem pedagogische begeleiding ingeschakeld. Het is dan ook onduidelijk hoe het team
Gericht op bijsturing momenteel de ontwikkelingsevolutie van de kleuters op een adequate manier in kaart brengt. Er zijn nog weinig valide observatiegegevens beschikbaar. De leerkrachten noteren in hun planningsdocumenten of via een eigen systematiek losse, individuele observaties bij de georganiseerde activiteiten. Gezien een duidelijk ordeningskader ontbreekt, is er nog weinig transparantie tussen de bevindingen van de leerkracht(en) en de koepel eigen leerplandoelen en wordt de ontwikkelingsevolutie van de kleuters niet in kaart gebracht. Het is onduidelijk hoe vaststellingen een vervolg krijgen in een aanbod met plaats voor gepaste differentiatie. Leerkrachten hebben minder de gewoonte om een specifiek individueel of groepsaanbod op te nemen in hun planning. Waar wiskundige ontwikkeling (gedeeltelijk) onderdeel is van de observaties, is dit voor wereldoriëntatie minder het geval.

Het team, overtuigd van het belang van een degelijke opvolging van de kleuters, blijft kritisch ten overstaan van de ontwikkeling van het eigen kleutervolgsysteem en alert voor de optimalisering ervan.

Begeleiding Het is op dit ogenblik nog onduidelijk hoe vaststellingen vanuit de
Leerbegeleiding evaluatiepraktijk een vervolg krijgen in een gepaste of op maat gesneden
Beeldvorming begeleiding van de kleuters. De actuele beeldvorming is nog vaag en de nog
Zorg beperkte outputgegevens worden te weinig op het niveau van de totale kleuterafdeling gebracht om bijstellingen te kunnen realiseren die impact hebben op het vlak van een meer preventieve aanpak.

Bij de remediëring van leer- en/of ontwikkelingsproblemen kunnen de leerkrachten rekenen op de hulp van de zorgcoördinator. Daarbij verloopt de samenwerking tussen de klasleerkracht en de sinds dit schooljaar nieuwe zorgcoördinator hoofdzakelijk informeel. Momenteel gaat nog weinig aandacht naar het meer handelingsbekwaam maken van de klasleerkrachten. Het kleuterteam is zich bewust van het belang van een degelijk uitgebouwde eerstelijnszorg.

De leerbegeleiding toont zich in de huidige klaswerking in een flexibele organisatie en het werken in kleine groepen. De kleuterleerkrachten geven aan dat ze vooral inspelen op individuele noden tijdens de activiteiten en het meest aandacht besteden aan momentane remediëring. Dit gebeurt eerder vanuit intuïtief aanvoelen en de eigen professionaliteit en in mindere mate vanuit functionele klasoverzichten. Toch is op te merken dat de oudere kleuters via een keuzebord gestimuleerd worden om bepaalde opdrachten zelfstandig aan te pakken en te organiseren. Zo krijgen zij kansen om hun eigen functioneren in handen te nemen en treedt de leerkracht eerder op als begeleider van de leer- en ontwikkelingsprocessen. Algemeen toont de analyse van de planningsdocumenten echter aan dat het kleuterteam nog niet de gewoonte heeft te voorzien in een gevarieerd en gedifferentieerd activiteitenaanbod dat aansluit bij de beginsituatie of de specifieke noden van een kleuter of een groepje kleuters. De eerstelijnszorg die de teamleden opzetten, draagt enigszins bij tot een werking voor kleuters met zorgvragen, maar kent zeker nog groeikansen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De kleuterleerkrachten hebben, vanuit hun respectieve voorgeschiedenis, voldoende ervaring maar dienen, samen met het intern leiderschap, de gezamenlijke visie op kwaliteitsvol en actueel kleuteronderwijs verder uit te klaren. Er is een sterke betrokkenheid op de eigen klasgroep met een grote wil om alle kleuters een kwaliteitsvolle leef- en leeromgeving aan te bieden. Gezamenlijk reflecteren op het eigen handelen evenals het leren van en met elkaar, kennen nog groeikansen. Het is onduidelijk in hoeverre het actuele nascholingsaanbod deze nog jonge kleuterafdeling ondersteunt. Uit documenten en gesprekken blijkt een nog recent samenwerkingsverband met de pedagogische begeleiding. Het verdient aanbeveling dit te optimaliseren in het belang van de verdere uitbouw van een kwaliteitsvolle werking.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Het consequent gebruik van een onderwijsleerpakket garandeert een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod. De evaluatie gebeurt doelgericht en sluit aan bij de planning. De leerbegeleiding verloopt efficiënt, komt klasintern tegemoet aan de verschillen tussen de leerlingen en genereert betrokkenheid.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De teamleden kennen de uitgangspunten van de eindtermen en de leerplanvisie voor het leergebied wiskunde. Om de basiscompetenties voor het leergebied wiskunde te realiseren en te evalueren hanteren ze een onderwijsleerpakket dat in alle leerjaren richtinggevend is voor het aanbod en de evaluatie. Analyse van planningsdocumenten en leerlingenwerk tonen aan dat alle leerkrachten het pakket nauwgezet volgen. Hierdoor zijn er op schoolniveau een goede inhoudelijke samenhang en continuïteit en is de aandacht voor de onderliggende

domeinen van het leergebied in evenwicht. Sommige leerkrachten gebruiken aanvullend het leerplan, maar algemeen vertrouwt het team erop dat de leerlingen doorheen de aangeboden inhoud van het onderwijsleerpakket de leerplandoelen verwerven. De gestructureerde en motiverende aanpak en de klemtoon op het verwerven van de basisleerinhouden komen tegemoet aan de noden van de leerlingenpopulatie.

De gelijkgerichte aanpak geeft op schoolniveau een behoorlijk helder beeld van de gerealiseerde inhoud en de samenhang. Veelal vermelden de leerkrachten het lesonderwerp met concrete, geoperationaliseerde doelen die ze grotendeels overnemen uit het onderwijsleerpakket. Verwijzingen naar het leerplan zijn eerder beperkt.

De activiteiten voor alle domeinen getuigen van een doelgerichte aanpak en de aandacht voor attitudevorming komt onder meer tot uiting in de werkhouding en de taakspanning bij de leerlingen. Er is voldoende aandacht voor het handelend verwerven van leerinhouden, ondersteund door passende materialen. De meeste teamleden variëren hun werk- en groeperingsvormen en nodigen de leerlingen uit tot actief doen en denken. Waar de verticale samenhang wordt verzekerd door het consequent gebruik van het onderwijsleerpakket, is de horizontale samenhang met andere leergebieden eerder beperkt.

De mate waarin de didactische en methodologische oriënteringspunten van het leerplan richtinggevend zijn voor de onderwijspraktijk is leerkrachtafhankelijk. Een aantal leerkrachten vertrekt vanuit realistische contexten waarbij de voorstelbaarheid van wiskunde gekoppeld aan inzichtelijke denkprocessen vooropstaat. Anderen besteden meer aandacht aan het rekenproduct als resultaat van correct uitgevoerde rekentechnieken. In dit geval krijgt handelend en inzichtelijk rekenen minder de klemtoon. Het team kan meer expliciet reflecteren over de verschillende praktijkaanpakken.

De aandacht voor probleemsituaties waarbij leerlingen gestimuleerd worden om met elkaar in overleg te gaan en samen probleemoplossende vaardigheden te ontwikkelen is eveneens leerkrachtafhankelijk. Hoewel een aantal werkvormen kenmerken van samenwerkend en probleemoplossend leren vertonen, ontbreken gerichte instructie en feedback op deze specifieke vaardigheden. Het creëren van ruimte om leerlingen te laten reflecteren over de gehanteerde oplossingsstrategie of over de eigen denk- en leerhandelingen maakt nog in wisselende mate deel uit van het pedagogisch-didactisch handelen van de meeste leerkrachten. Soms sturen ze het leerproces zodat leerlingen minder kansen tot hardop denken krijgen.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Uit de observaties, de lessenroosters en de planningsdocumenten van de leerkrachten blijkt dat de beschikbare onderwijstijd over het algemeen maximaal en efficiënt gebruikt wordt en er bij de leerlingen een 'werk'sfeer heerst. Alle leerkrachten hanteren diverse werk- en groeperingsvormen om leerinhouden te laten inoefenen. In de meeste gevallen bieden de gekozen werkvormen effectief ondersteuning bij het verwerven van de leerdoelen. Toch hebben niet alle leerkrachten de gewoonte om na de activiteit met de leerlingen procesgericht en kritisch te reflecteren over de manier waarop deze functioneren binnen werkvormen.

Materieel beheer

De leerkrachten geven aan dat ze beschikken over voldoende klassikale

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

rekenmaterialen en meetinstrumenten, die over de groepen heen bij elkaar aansluiten, om de leerplandoelen te kunnen realiseren. De materialen worden ondersteunend aangewend, op basis van ofwel ervaring of van wat het onderwijsleerpakket voorschrijft. Doordat remediërmaterialen vooral geput worden uit wat het pakket voorziet, zijn ze vrij doelgericht. In een aantal klassen betekent de integratie van multimedia een meerwaarde als ondersteunend leer-, oefen- en differentiatiemiddel.

Op schoolniveau zijn duidelijke afspraken over de aanwezigheid van ondersteunende strategiekaarten in het klasbeeld. In de verschillende klassen bieden de klaswanden visuele ondersteuning voor heuristieken, degelijke syntheseplaten en heldere voorstellingen van rekenalgoritmes, waardoor de leerlingen bij het oplossen van wiskundetaken een beroep kunnen doen op passende leerstrategieën.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Een combinatie van methodegebonden en eigen toetsen vormt de basis van de evaluatiepraktijk. De evaluatie is echter sterk gericht op de meetbare aspecten van het leergebied. Voor de leerkrachten is het minder duidelijk hoe de attitudinale doelen van wiskunde kunnen geëvalueerd worden.

Valide gegevens over onderwijseffecten en de informatie over een vrij vlotte aansluiting met het vervolgonderwijs wijzen erop dat de school voor wiskunde aan haar maatschappelijke opdracht voldoet. De evaluatie verloopt doelgericht voor alle domeinen. De leerkrachten maken gebruik van foutenanalyses om een ondersteuning van de leerlingen te waarborgen en om het eigen pedagogisch-didactisch handelen bij te sturen. Na evaluatiemomenten voorzien ze diverse momenten om gericht te remediëren en creëren zo ruimte om leerlingen extra leerkansen te geven voor die specifieke leerinhouden die nog onvoldoende verworven zijn. De planningsdocumenten van leerkrachten tonen niet steeds duidelijke sporen van leerkrachtgebonden zorgtaken binnen de eerstelijns-ondersteuning. Toch illustreren de klaspraktijk, de leerlingendossiers en de interventies van de zorgcoördinator aan dat genoemde gegevens bijdragen tot een doelgerichte klasinterne remediëring.

Tweemaal per schooljaar brengt de school op basis van methodeonafhankelijke genormeerde toetsen de ontwikkelingsevolutie van de leerlingen voor het leergebied wiskunde in kaart. Voor leerlingen die tot de risicozone behoren, worden de toetsresultaten grondig geanalyseerd en geïnterpreteerd. Qua spreiding over de normcategorieën geven de genormeerde toetsen van het leerlingvolgsysteem een gelijklopend tot sterk beeld in vergelijking met de gemiddelde spreiding in Vlaanderen. De school heeft eveneens een traditie om deel te nemen aan centrale toetsen. De resultaten geven een bevredigend beeld en liggen doorgaans rond het gemiddelde van de referentiegroepen van Vlaanderen. Algemeen worden leerlingresultaten voornamelijk verzameld en gebruikt op kindniveau in het kader van de leerbegeleiding. Ze kunnen nog sterker op schoolniveau verwerkt worden en besproken met het team om er de eigen onderwijskwaliteit mee te beoordelen en te verbeteren.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De huidige leerbegeleiding toont aan dat de leerkrachten de specifieke moeilijkheden en vorderingen van hun leerlingen consequent opvolgen. Via overgangsgesprekken en op basis van de gegevens in het leerlingvolgsysteem zijn de leerkrachten bij de aanvang van het schooljaar op de hoogte van de beginsituatie van de leerlingen. Duidelijke procedures, werkdocumenten en

afspraken ondersteunen de beeldvorming, de voorbereiding van het zorgoverleg en initiatieven in functie van differentiatie of remediëring. Een sterke betrokkenheid op en kennis van de context en de thuissituatie van de individuele leerlingen, het informeel overleg en de kleinschaligheid van de school zijn belangrijke pijlers.

De leerkrachten trachten het leeraanbod af te stemmen op de mogelijkheden en behoeften van zoveel mogelijk leerlingen. Observatie- en evaluatiegegevens worden functioneel gebruikt om verscheidene vormen van differentiatie te organiseren. Veelal worden de suggesties en de uitbreidings- en remediëringspakketten van de leermethode gebruikt om te differentiëren bij het inoefenen van leerstof. Tijdens zelfsturende werkmomenten plannen leerkrachten bijkomende oefenkansen om het geleerde verder toe te passen en te verwerken. In sommige groepen zijn werkvormen sterker gedifferentieerd uitgewerkt dan in andere. Ook de systematiek in en de kwaliteit van de remediëring verschillen naargelang de groep. Verlengde instructie en begeleiding van leerlingen met zorgvragen hebben in alle klasgroepen ingang gevonden. Structureel is er voor bepaalde klassen ondersteuning voorzien door de zorgleerkracht. Hierbij maakte de school een overlegde keuze om vooral de jongste leerlingen te ondersteunen. De additionele hulp door de zorgleerkracht kent een aangepaste invulling en is doordacht en flexibel geïntegreerd in de klaswerking. Er is aandacht voor de individuele verschillen in beheersing en voor de noden inzake ondersteuning of uitdaging. Permanente observaties en opvolging vormen de basis voor de nodige bijstellingen.

De teamleden ontwikkelen hun expertise in klasinterne, doelgerichte differentiatie en remediëring om met zoveel mogelijk leerlingen de doelen te bereiken en stellen de eigen aanpak consequent in vraag. Indien nodig worden individuele leertrajecten in overweging genomen. Leerlingen met geattesteerde leerstoornissen kunnen rekenen op compenserende en dispenserende maatregelen.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Voor het leergebied wereldoriëntatie bereikt de lagere afdeling met de meeste leerlingen de eindtermen in voldoende mate. De planningsdocumenten en het werk van de leerlingen duiden op een doelgerichte aanpak. De verschillende domeinen komen voldoende evenwichtig en geïntegreerd aan bod. Actieve werkvormen illustreren de visie van de school die een meer ervaringsgerichte invalshoek en een groeiende zelfsturing door de leerlingen nastreeft.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De visie op wereldoriëntatie zoals in het leerplan beschreven is voor alle leerkrachten bekend en wordt in groeiende mate in de actuele klaspraktijk toegepast. Toch vormen de (deel)leerplannen nog niet het referentiekader waarop de leerkrachten hun onderwijsleeraanbod afstemmen. Met de bedoeling de doorgaande lijn te verzekeren en inhoudelijke herhalingen en overlappingsen te voorkomen, koos het team ervoor gradueel een onderwijsleerpakket in te voeren. Vanaf vorig schooljaar was de implementatie volledig. De leerkrachten wenden dit pakket consequent aan en vertrouwen erop dat het dekkend is voor de totaliteit van de leerplandoelen. Het gebruik ervan verloopt nog niet gestroomlijnd doorheen alle leerjaren. Meerdere leerkrachten ervaren een zekere tijdsdruk waardoor de ruimte voor eigen inbreng of uitbreiding sterk beperkt wordt.

Het team heeft nog niet echt afgetoetst of het aanbod wel degelijk spoort met de

te bereiken eindtermen via de leerplandoelen. Op schoolniveau is er momenteel nog geen inventaris van de uitgewerkte thema's. De aan het pakket gekoppelde matrix is weinig functioneel om op een systematische wijze na te gaan in welke mate de leerplandoelen aangeboden en bereikt worden. Het team heeft de verkregen turfresultaten op klas- en op schoolniveau nog niet geanalyseerd.

Hoewel er op schoolniveau minder afspraken zijn over de minimumeisen waaraan de planningsdocumenten moeten voldoen, zijn ze voldoende richtinggevend voor het aanbod en het didactisch handelen. Toch worden sommige doelen nog te eng of verkeerdelijk geïnterpreteerd. Met het oog op het gelijkgericht uitbouwen van een adequaat aanbod dienen de leerplandoelen zowel uitgangspunt van als richtinggevend voor dit aanbod te zijn.

De beschikbare outputgegevens leveren weinig informatie over het al dan niet bereiken van de eindtermen via de leerplandoelen. Uit de observaties, de documentanalyses en de gesprekken blijkt evenwel dat de school kan aantonen dat de meeste leerlingen de leerplandoelen voor wereldoriëntatie bereiken. De toetsopgaven, vaak nog overwegend productgericht, staan soms minder in relatie tot de beoogde doelen, waardoor ze slechts in beperkte mate dekkend zijn. Een aantal leerkrachten slaagt erin om ook leerprocessen in kaart te brengen.

De leerkrachten zochten vooral naar impulsen om hun aanbod en lessen werkelijkheidsgericht te maken en om de verticale samenhang te garanderen. Bij de invulling van de thema's spannen zij zich in om rekening te houden met het door het leerplan vooropgestelde principe van de multiperspectiviteit. Toch varieert de uitwerking van eerder domeinspecifiek tot meer thematisch onderwijs. Ondanks deze leerkrachtafhankelijke benadering biedt de meerderheid van het team levensecht onderwijs aan, waarbij de inhoud rekening houdt met de leef- en beleavingswereld van de kinderen. Horizontale samenhang wordt vooral gelegd met Nederlands en muzische vorming maar heeft nog groeikansen met andere leergebieden. Inhoud is over de leerjaren heen enigszins op elkaar afgestemd, waardoor de verticale samenhang wordt bewaakt. In meerdere klassen gebruiken de leerkrachten de computer om hun lessen te verlevendigen en krijgen leerlingen de kans het internet te gebruiken.

De bijgewoonde activiteiten illustreren dat de visie op goed wereldoriënterend onderwijs stelselmatig groeit binnen het team. De aandacht voor 'techniek' is duidelijk toegenomen en voor verkeersopvoeding werkte het team een coherente leerlijn uit. De oriëntatie in tijd en ruimte is sterk in het aanbod geïntegreerd en de aanwezige tijd- en ruimteaders worden, vertrekkend vanuit de leefwereld van de leerlingen, gradueel en in de breedte uitgebouwd zoals voorzien in de leerlijnen.

De leerlingen krijgen een aanbod aan waarnemingen, leeruitstappen en extramurale activiteiten, wat de levensechtheid van het onderwijs bevordert. In een aantal gevallen is dit aanbod sterk uitgewerkt en weerspiegelt het zich in de tijd- maar vooral ruimteaders in de klas. Toch functioneren er weinig formele schoolafspraken inzake het vermijden van overlapping en het bevorderen van de doelgerichtheid. Positief zijn de aandacht voor de actualiteit en de kaart- en verkeersvaardigheden en de initiatieven inzake verkeersopvoeding. De school besteedt heel wat tijd aan gezondheids- en milieueducatie en neemt initiatieven in het kader van gezonde voeding en afvalbeheer.

Het team streeft interactief onderwijs na. Waar dat in een aantal klassen vooral nog gebeurt via een klassikaal onderwijsleergesprek, slagen een aantal leerkrachten erin om een krachtige leeromgeving te creëren waarbij leerlingen meer zelf kunnen exploreren, experimenteren en leerinhouden verwerven. Op dit vlak liggen er voor dit team nog groeikansen om te leren van elkaar, waardoor goede praktijkvoorbeelden de kans krijgen om door te stromen.

Materieel beheer

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende leermiddelen om het leerplan te kunnen realiseren. In alle klassen zijn de noodzakelijke tijd- en ruimtecadavers zichtbaar aanwezig en is er een doorgaande lijn in voorstelling en aanwending. De leerkrachten gebruiken deze cadavers in wisselende mate functioneel en dynamisch waardoor niet overal kansen tot verruiming van het historisch besef en het ruimtelijk inzicht worden gebruikt. Ook valt het verschil in gebruik op wat betreft de herkenningpunten uit de eigen leefwereld en –omgeving.

Aansluitend bij het onderwijsleerpakket beschikt de school over bijkomend lesmateriaal voor ‘techniek’. De leerlingen gebruiken media om via digitaal bronmateriaal informatie op te zoeken en te verwerken. Dit bevordert hun actieve deelname aan het onderwijsleerproces.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

De evaluatie van wereldoriëntatie verloopt vooral op basis van de schriftelijke methodegebonden toetsen. De geanalyseerde toetsen illustreren een grote afwisseling in de vraagstelling. Het alterneren tussen kennis-vragen en het ‘open-boek-principe’ stimuleert de attitude van het zelf opzoeken door de leerlingen. Meerdere leerkrachten geven aan dat de evaluatie van vaardigheden, het leerproces en de interesses van kinderen een moeilijk gegeven is. Toch neemt de gerichtheid op zowel ‘kun-doelen’ als op het aanleren van vaardigheden toe. De aandacht voor en het gebruik van alternatieve en ‘zachte’ evaluatievormen kunnen verhogen. De aanwending van de resultaten om de kwaliteit van het leergebied in kaart te brengen heeft eveneens nog groeikansen.

Evaluatie

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

De rapportering voor wereldoriëntatie is beperkt tot een waardecijfer, waarbij de relatie met de leerplandoelen ontbreekt. Daardoor geeft het rapport geen beeld van al dan niet bereikte doelen en richt zich weinig op bijsturing van het onderwijsaanbod en het –leerproces van individuele leerlingen. Ook de informatie over de ontwikkelingsevolutie van de leerlingen voor de verschillende domeinen van het leergebied ontbreekt. Toch is er aandacht voor de evaluatie van attitudes en vaardigheden, maar deze kan bij de rapportering nog aan waarde winnen.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De beeldvorming met betrekking tot wereldoriëntatie kan sterker worden uitgewerkt. De informatie in het volgsysteem vertoont zeer weinig gegevens over de vorderingen van de leerlingen in verband met kennis, vaardigheden en attitudes voor wereldoriëntatie.

De aangeboden inhouden zijn voldoende herkenbaar voor alle leerlingen en er wordt rekening gehouden met hun thuisomgeving, ontwikkelingstempo en individuele mogelijkheden. De leerkrachten besteden heel wat aandacht aan welbevinden en leren samenwerken. Het veilig klasklimaat en de positieve sfeer onderstrepen dit.

3.1.1.6 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

De leergebiedoverschrijdende eindtermen voor 'leren leren' zijn door de leerkrachten gekend. De school heeft de implementatie ervan op gang gebracht en de geleverde inspanningen om ze na te streven zijn zowel in het schoolwerkplan als in de actuele klaspraktijk zichtbaar.

Curriculum	De school heeft een visie op 'leren leren'. De leergebiedoverschrijdende eindtermen vormen hierin een herkenbaar referentiekader. Het team doorliep een ontwikkelingsproces waarbij het de verschillende initiatieven en acties inventariseerde en deze toetste aan de desbetreffende eindtermen. Een oplijsting over hoe lessen, taken en opdrachten in elke leergroep gepland en georganiseerd worden en een aanpakstrategie om problemen op te lossen, vormen een belangrijk referentiekader. Een schooleigen planning en afspraken om 'leren leren' verder geïntegreerd, samenhangend en gradueel te implementeren en de leerlingen te ondersteunen in het worden van 'goede leerders', ontbreken.
Onderwijsaanbod	
Referentiekader	
Planning	
Evenwichtig en volledig	
Samenhang	
Brede harmonische vorming	
Actief leren	

De nood aan meer ondersteuning bij de oudste leerlingen wordt opgevangen door de introductie van een specifiek onderwijsleerpakket. 'Leerfiches' moeten kinderen dan weer de nodige impulsen geven om het schoolse en het effectief leren in wisselende contexten te ondersteunen.

In de actuele praktijk is 'leren leren' geïntegreerd in meerdere leergebieden. Uit de bijgewoonde activiteiten, documentanalyse en gesprekken blijkt de toenemende aandacht voor zowel de uitvoering van leerstrategieën, het reguleren van eigen denk- en leerprocessen als voor de ontwikkeling van leerhoudingen. De intentionele aandacht hiervoor is nog enigszins leerkrachtafhankelijk en de teamleden laten zich vooral leiden door wat aangereikt wordt vanuit de verschillende pakketten. Zo leren de leerlingen algoritmen en heuristieken als oplossingswegen hanteren. Waar nodig worden ze in hun werkwijze ondersteund via een in het klasbeeld aanwezige aanpakstrategie. De leerkrachten stimuleren hun leerlingen om zelf hulp te vragen of aan anderen te bieden en dagen hen uit om mee constructief een probleem op te lossen. Deze krijgen waardevolle aanzetten om verschillende informatiebronnen te leren gebruiken, om problemen op te lossen en om goede leerhoudingen te leren ontwikkelen. Er liggen voor meerdere leerkrachten nog kansen om leerlingen in verschillende leercontexten strategieën te leren hanteren die het probleemoplossend denken stimuleren.

Materieel beheer	De ordelijk gestructureerde klaswanden tonen een grote uniformiteit en continuïteit doorheen de ganse school, waardoor ze een houvast bieden. Voor wiskunde worden de algoritmes en heuristieken alsook de stappenplannen gradueel opgebouwd. Ook stappenplannen voor Nederlands, gradueel opgebouwde tijd- en ruimtekaders en individuele modellen voor leerlingen bieden naast denkstrategieën en naslagwerken de nodige ondersteuning. Het gebruik van de functionele agenda's met aandacht voor studierend leren biedt leerlingen de mogelijkheid een goede leerhouding te ontwikkelen.
Uitrusting	
Ontwikkelingsmaterialen	
Leermiddelen	

Evaluatie	Er zijn nog groeikansen om afspraken te maken over de wijze waarop de school deze eindtermen doelgericht wil evalueren.
Evaluatiepraktijk	

Begeleiding	De school wil de aandacht voor de zelfsturing in de lagere afdeling doortrekken naar meer (inter)actieve werk- en organisatievormen. Hoewel de huidige
Leerbegeleiding	

Beeldvorming klaspraktijk nog duidelijke verschillen toont, groeit de gelijkgerichte visie. De
Zorg leerlingen gebruiken hun schoolagenda als planningsinstrument en in de bovenbouw krijgt het 'leren studeren' meer systematische aandacht. Er heerst een sfeer die de leerlingen uitnodigt tot reflectie op het eigen handelen en de leerkrachten hebben oog voor de houding van de leerlingen op het vlak van nauwkeurigheid en efficiëntie.

Er liggen nog groeikansen om de leerlingen sterker te begeleiden in hun eigen leerproces en bij te sturen tijdens het zelfstandig werken. Er is een aanzet om rekening te houden met de verschillende leerstijlen van de leerlingen en verschillende methoden van 'studeren' binnen de verschillende leergebieden.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn,	ja

inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Curriculum

4.2.1 Onderwijsaanbod

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

Vanuit het eigen opvoedingsproject dat vertrekt van een aantal fundamentele uitgangspunten profileert de school zich als zorgzaam en gericht op de maximale ontplooiing van elk kind. Er is een duidelijke en uitgesproken visie waarbij de verscheidenheid, de socialisatie en de emancipatie van leerlingen alsook de totale persoonlijkheid van kinderen centraal staan. Vanuit een groot verantwoordelijkheidsbesef van de teamleden voor 'hun' school en rekening houdend met de huidige leerlingenpopulatie is er een sterke onderlinge afstemming. Het schoolteam besteedt aandacht aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor sociale vaardigheden. De huidige school- en onderwijsorganisatie alsook groeiende verwachtingen en afspraken ondersteunen de kernopdracht. Een open cultuur, efficiënt structureel overleg en een groot engagement verhogen de draagkracht van dit team. Het tracht in te spelen op onderwijsvernieuwingen en staat open voor nieuwe maatschappelijke verwachtingen.

De nog jonge kleuterafdeling zoekt haar weg naar goed kleuteronderwijs en baseert zich recent in groeiende mate op het koepel eigen praktijktheoretisch kader. De vertaling naar de klaspraktijk vormt nog een aandachtspunt. Het kleuterteam is zich bewust dat met behulp van het koepel eigen instrument de activiteiten meer doelgericht kunnen gepland en het aanbod meer consequent kan bewaakt worden. De gerichtheid en de afstemming op de leerplandoelen hebben nog duidelijke groeikansen. Een gedeelde en gedragen visie op goed kleuteronderwijs die de onderwijspraktijk inspireert, is nog in ontwikkeling. Formeel overleg, een uitgesproken bekommernis om alle ontwikkelingsaspecten in voldoende mate na te streven en de zorg voor samenhang in het aanbod kunnen leiden naar een kwaliteitsvolle klasorganisatie. De kleuterleerkrachten slagen er in wisselende mate in om een krachtige leeromgeving uit te bouwen waarin de kleuters voldoende ontwikkelings- en leerkansen krijgen.

In de lagere afdeling sturen de gelijkgerichte visie en de persoonlijke vormgeving het onderwijsaanbod, zowel wat betreft inhouden als gecreëerde leerkansen. Voor wiskunde, Nederlands, wereldoriëntatie en Frans zorgen de gekozen onderwijsleerpakketten voor een inhoud die vrij conform de eindtermen en de leerplannen verloopt. Voor wereldoriëntatie moeten constante alertheid van de leerkrachten en de nodige bijsturingen het evenwicht waarborgen. Voor muzische vorming ligt de uitdaging erin dat de uitgesproken verwachtingen en duidelijke afspraken resulteren in een aanbod dat beantwoordt aan de verwachtingen van het leerplan. Door middel van initiatie Frans in de lagere klassen bouwt de school aan haar talenbeleid. Onder meer door de nadruk op zelfstandige werkvormen groeit de doelgerichtheid voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen.

In beide afdelingen worden de leerlingen door een speels en uitnodigend aanbod uitgedaagd tot actief en zelfstandig leren en tot reflectie op wat en hoe zij en de andere leerlingen leerden. De onderwijsstijl en de gecreëerde leeromgeving geven kleuters heel wat kansen om samen te werken. In de lagere afdeling is er bij de leerkrachten een groeiend evenwicht tussen de gehanteerde onderwijsstijl en de visie rond actief

leren en zelfstandige werkvormen.

Er is uitgesproken aandacht voor bewegingsopvoeding. De school biedt de kleuters en leerlingen een evenwichtig en gevarieerd aanbod aan, zowel tijdens de lessen lichamelijke opvoeding en zwemmen als daarbuiten. De school beschikt over voldoende ruimte en een waaier aan spelmaterialen die de leerlingen heel wat spel- en bewegingskansen bieden.

Het intern leiderschap en het team nemen gezamenlijk de uitdaging aan om de beoogde onderwijskwaliteit te laten sporen met de leerlingeninstroom en met de eisen die aan het hedendaags onderwijs gesteld worden. De beginsituatie van nieuwe kleuters en leerlingen vormt het uitgangspunt voor de afstemming van het onderwijsaanbod op de specifieke leerlingenkenmerken.

4.3 Begeleiding

4.3.1 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

In functie van nieuwe uitdagingen stelde de school haar eigen aanpak in vraag. Het gebrek aan sociale, communicatieve en praktische vaardigheden bij sommige leerlingen genereerde een aangepaste pedagogische aanpak. Vanuit een aangevoelde nood en bekommernis om grensoverschrijdend gedrag positief-constructief te benaderen, zet het team in op een positief klasklimaat. Ook door de leerlingen zelf werd van langsom meer het taalgebruik op school als 'grensoverschrijdend' aangevoeld. Initiatieven vanuit de leerlingenraad en acties als 'Toppie taal' willen de positieve benadering ondersteunen.

De school zette werkgroepen op rond 'sociale vaardigheden' en 'aanpak van ongewenst gedrag' die vanuit hun expertise verbetervoorstellen formuleren en hieraan concrete acties koppelen. Via de Axenroos, verkend tijdens een pedagogische studiedag en aangezet tijdens een gezamenlijk schoolgebeuren met de ouders, wil de school bepaalde gedragingen op een positieve manier benoemen en benaderen. Opmerkelijk is de uitgesproken aandacht die alle leerkrachten besteden aan het stimulerend pedagogisch klimaat. Zowel preventief als remediërend zorgt de school voor een kwaliteitsvolle begeleiding op psychologisch, sociaal en emotioneel gebied. Ze tracht de gegevens over het welbevinden van leerlingen en de onderlinge verhoudingen in kaart te brengen en hanteert afspraken en procedures om de specifieke sociale en emotionele noden van leerlingen op te sporen én te begeleiden. Zo werd in samenwerking met een externe deskundige een traject opgestart in functie van een meer positief klasklimaat. Een specifiek spelaanbod en spelanimatie op de speelplaats voor zowel kleuters als leerlingen benadrukken de gerichtheid op verschillende vaardigheden. De aandacht voor het vieren van verjaardagen, onthaalhoekjes en de leerhouding op het schoolrapport weerspiegelen de houding van de leerkrachten tegenover de kinderen.

De school ervaart dat de genomen initiatieven de sfeer en het leren van de kinderen gunstig beïnvloeden maar evalueert de effecten van haar sociaal-emotionele begeleiding voorlopig nog minder formeel.

Sinds het aantreden van de nieuwe directeur zet de school in op conflicthantering en sociale vaardigheden. Gerichte nascholing en de vastgestelde effecten verhogen de inzichten over sociale en emotionele begeleiding en bevestigen de richting waarin de school op dit gebied wil gaan.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Sinds zijn aantreden kiest de directeur expliciet voor een participatief en gedeeld leiderschap waarbij alle teamleden nauw worden betrokken en verantwoordelijkheden gedeeld gedragen worden. Op basis van een visie op kwaliteitsvol onderwijs en een strategisch meerjarenplan zet hij met alle schoolparticipanten de bakens uit op zowel organisatorisch als pedagogisch-didactische vlak. Met een aantal hernieuwde werkgroepen beschikt het intern leiderschap over een degelijke omkadering om de schoolontwikkeling aan te sturen. Rekening houdend met de valkuilen van een kortetermijnvisie wordt een voldoende draagvlak gecreëerd. Met een weliswaar beperkte omkadering en weinig externe netwerken stuurt het intern leiderschap de schoolontwikkeling op kwaliteitsvolle wijze aan. Met duidelijke en haalbare prioriteiten en met respect voor de draagkracht van het team wordt richting gegeven aan de onderwijsvernieuwingen. Waar nodig doet de school beroep op de pedagogische begeleidingsdienst om het onderwijskundig beleid te ondersteunen. De schoolleiding geeft blijk van een transformatief leiderschap, waarbij een goed evenwicht wordt gevonden tussen sturen en luisteren, tussen aanpakken en loslaten. Daarbij is de gerichtheid op het welbevinden van zowel de kinderen, de leerkrachten als de ouders opmerkelijk. Deze werkwijze geeft blijk van een groot vertrouwen in de professionaliteit van verschillende teamleden en verhoogt de draagkracht.

Het intern leiderschap grijpt gelegenheden aan om de kritische ingesteldheid van het team aan te wakkeren om zo meer planmatig met vernieuwingen om te gaan. Verbeter- en vernieuwingsprocessen starten vaak op basis van impulsen vanuit het schoolbeleid, het zorgteam of vanuit impliciet aanwezige overtuigingen bij teamleden. De school hanteert hiervoor een innovatiestrategie die vertrekt vanuit visieontwikkeling en gezamenlijke professionalisering. Het intern formeel overleg neemt in het geheel een belangrijke plaats in en de evaluatie van lopende prioriteiten maakt er deel van uit. Het op de juiste plaats inzetten van mensen en middelen vormt een duidelijke prioriteit. Het zorgplan schets de zorgpraktijk in de klas duidelijk en zet richtinggevende bakens uit.

Het schoolbeleid stuurt de besluitvorming binnen de school aan, maar laat voldoende ruimte voor inspraak en participatie. Afspraken op schoolniveau worden vastgelegd en gebundeld. Een dynamiek van schoolwerkplanning ondersteunt een gelijkgerichte concretisering van een visie. Gerichte opvolging op de werkvloer en het bespreekbaar stellen op schoolniveau van praktijkverschillen kunnen de visie nog sterker bewaken en alle leraren maximale leeransen bieden.

De mogelijkheden tot overleg, communicatie en informatiedoorstroming worden goed benut. Dit maakt dat de meeste teamleden een grotere betrokkenheid met het schoolbeleid ervaren en zich bereid tonen tot engagement. Uit het prioriteiten- en nascholingsplan blijkt dat de school voortbouwt op haar traject binnen de contouren van het opvoedingsproject. Bevindingen uit interne en externe evaluaties worden hierbij in rekening gebracht.

De school analyseert de uitdagingen die zich extern aandienen en de onderwijsontwikkelingen ontsnappen niet aan de aandacht van het team. De school groeit in haar zelfevaluerend vermogen. Onder meer via doelgerichte evaluaties van lopende prioriteiten kunnen afspraken binnen een proces van interne kwaliteitszorg worden verankerd in het schoolwerkplan. Ook de leerlingenresultaten kunnen meer systematisch op schoolniveau worden verwerkt en met het ganse team gecommuniceerd om zo de onderwijskwaliteit te verbeteren. Toch tonen een meer systematische opvolging en de gezamenlijke evaluatie van een aantal (zorg)acties aan dat de school sinds kort een groeiende aandacht heeft voor interne kwaliteitszorg.

De kleuterafdeling is zoekende om zich te profileren. De kleuterleerkrachten reflecteren nog in wisselende mate over de diepgang waarmee de vooropgestelde doelen op groepsniveau worden nagestreefd. Het team van de lagere afdeling heeft voorsnog minder geëvalueerd of met het ingevoerde onderwijsleerpakket het aanbod en de onderwijsopbrengsten voor wereldoriëntatie voldoende zijn verzekerd.

Het schoolteam investeert in het gezamenlijk en gelijkgericht concretiseren van de opdracht. Beleidsmatige keuzes en haalbare initiatieven om de verwachtingen ten overstaan van ontwikkelingsdoelen, eindtermen en leerplannen op elkaar af te stemmen, vormen een permanent aandachtspunt.

De school voert momenteel geen formeel talenbeleid en het uitschrijven van een visie vormt evenmin een prioriteit. Toch leven er impliciete overtuigingen en zijn er op uitvoeringsniveau waardevolle initiatieven te merken. Het schoolbeleid en de meeste teamleden zijn zich ervan bewust dat gerichte aandacht voor het communicatieve aspect van taal binnen de klas, onder andere door werkvormen waar leren samenwerken met elkaar centraal staat, daartoe bijdraagt.

De school wendt haar SES-lestijden vrij efficiënt aan. De wijze waarop ze haar context en input onderzoekt, leidt tot een vrij betrouwbaar beeld van de noden en behoeften van haar populatie. De gekozen doelstellingen sluiten hierbij aan, maar zijn echter weinig meetbaar geformuleerd. Dat maakt het moeilijk om een goede evaluatie uit te werken.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De lagere afdeling realiseert een evenwichtig en aan de leerplandoelen gerelateerd aanbod voor wiskunde en wereldoriëntatie, waardoor de eindtermen in voldoende mate worden bereikt.
- De lagere afdeling streeft de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor 'leren leren' in voldoende mate na en de geleverde inspanningen zijn zichtbaar in de actuele klaspraktijk.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het team evolueert in een planmatige, doordachte en geïntegreerde hulpverlening aan kinderen met specifieke noden.
- Het schoolteam zorgt voor een stimulerend pedagogisch klimaat dat bijdraagt tot het welbevinden van de kinderen en de betrokkenheid bij hun leren.
- Vanuit de aangevoelde noden en de nieuwe leerlinginstroom zet het schoolteam sterk in op de sociaal-emotionele begeleiding van kleuters en leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Visieontwikkeling en professionalisering worden gekoppeld aan onderwijsinnovaties binnen een open en samen gedragen schoolcultuur, waarin het engagement, maar ook de draagkracht van het team worden gerespecteerd en bewaakt.
- De noodzaak én de uitdaging om samen school te maken en de overlegcultuur genereren dynamiek en betrokkenheid bij alle teamleden.
- Op schoolniveau worden initiatieven genomen om de communicatie en samenwerking met ouders te verzorgen met het oog op een geïntegreerde zorgaanpak.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling kunnen de kennis en praktijkvertaling van de uitgangspunten en de inhoud van de leerplannen van wiskundige initiatie en wereldoriëntatie verhogen.
- In de kleuterafdeling kan het aanbod sterker worden gekoppeld aan en meer expliciet worden bewaakt vanuit de leerplandoelen en daardoor bijdragen tot differentiatie en gerichte ondersteuning.
- De ervaringskansen van de kleuters kunnen verhogen door een verbreding van het aanbod, een verrijking van de hoeken en een doelgerichte ondersteuning.
- De lagere afdeling kan afspraken maken over de wijze waarop de school de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' doelgericht wil evalueren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- In de kleuterafdeling kan een leermiddeleninventaris vanuit de leerplandoelen de kwaliteit van de didactische materialen en de klasinrichting verhogen.
- Een duidelijk ordeningskader vanuit de leerplandoelen kan de ontwikkelingsevolutie van de kleuters in kaart brengen en bijdragen tot doelgerichte differentiatie en ondersteuning.
- In de lagere afdeling kan het leergebied wereldoriëntatie verder geïntegreerd uitgewerkt worden in relatie tot het leerplan en kan de validiteit van de evaluatie sterker bewaakt.
- Alternatieve evaluatie- en rapporteringsvormen kunnen bijdragen tot een bredere en veelzijdige weergave van de leer- en ontwikkelingsresultaten van de leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De klaspraktijk en het onderwijsaanbod kunnen vanuit de leerplandoelen sterker aangestuurd en opgevolgd worden in functie van een gelijkgerichte visie en een gezamenlijke doelgerichtheid.

- Het schoolteam kan haar zelfevaluerend vermogen verhogen door relevante informatie te verzamelen, deze op schoolniveau te analyseren en te benutten om organisatorische of onderwijskundige aspecten te borgen of bij te sturen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuterafdeling moet voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie een volledig, evenwichtig en gegradeerd aanbod uitwerken, met de decretale ontwikkelingsdoelen en de leerplannen als leidraad, waarbij de planning, de uitvoering en de opvolging van de ontwikkeling van de kleuters op elkaar afgestemd zijn.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **lager onderwijs**.

BEPERKT GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs**
omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
wiskundige initiatie
wereldoriëntatie

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-03-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Frank Verstraelen de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	